

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.

Előzetesdíjára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyilvtár soronként 50 fillér.

Helyzetkép.

Székelyudvarhely, okt. 22.

Udvarhelyvármegye közgyűlését Ugron János főispán a következő beszéddel nyitotta meg:

— A lefolyt félesztendő vármegyénkben a béke időszakának mondható és hogy az áldást hozó mégsem lehetett, bizony nagyrészt a közbejött súlyos elemi csapásoknak tulajdonítható, a mi megfosztott az alkotó munka megindulásának lehetőségétől.

Sajnos, a kedélyek azon meghiggulása az a megengesztelődés és hazafias belátás, mely e vármegyében, s itt-ott az ország más részeiben megnyilvánult, nem várható általánossá; — s az ország politikai élete még mind nem veszítette el gyűlölködő és szenvedélyes jellegét.

Az a botrányhajhászás, — amiben minden szempont beleült és a melyet nemzeti jogok védelmének neveznek, jelenleg szomorúan illusztrálja parlamenti életünk mély süllyedését, s míg egyfelől arra vezet, hogy az a nagy rokonszenv, mely Magyarország iránt Európában — főleg nagy Németországban — az újabb időkben, minden alkalommal megnyilvánult, elhidegüljön, s elidegenedjék tőlünk mindenki, ki a külföldön barátunk volt valaha; másfelől alkalmat nyújt arra, hogy ellenségeink, a magyar nemzetet; a politikai éretlenség súlyos vádjával megrágalmazhassák, s mindazok, akiket idebenn kifelé törekvő velleitások vezetnek, eljöttek lássák az időt arra, hogy az egymással éles ellentétben és villongásban élő magyar faj kezéből alattomos szenvedésükkel kiragadják a hatalmat.

Szomorú bizonyíték erre nézve Máramaros és Észak-Magyarország s Galiczia ruthén népektől lakott vidékeire megindult az a titkos mozgalom, mely már-már behálózta az egész ruthén népet, s ha azt a magyar detektív osztály fel nem fedezi, rövid időn formális lázadásba mehetett volna át.

A megindult bűnpör arra a megdöbbentő körülményre mutat rá, hogy Rákóczy hű népének (a ruthéneknek) egy része már a nagy szláv eszme karjaiban van. A mi bizony minden magyar embert komoly megfontolásra kellene hogy rábirjon.

De talán a mostani politikai tünetek nem is tekinthetők egyébnek, mint a nagy beteg parlamentárizmus megmentése érdekében feltétlen szükségessé vált sikeres orvosi műtét után természetszerűleg bekövetkező sebláz tüneteinek, mely rövid időn, a teljes gyógyulással, önmagától megszűnik. Ha nem így lenne, akkor csakugyan kétségbe kellene esnünk e nemzet jövője felett.

A Balkánon is épen nem szűnt meg a

délszláv veszély, folyton szítja ott is a tüzet egy titkos kéz, mely Máramarost is lángra akarta lobbantani.

Tart tehát tovább Európaszerte a gazdasági válság is, s alig remélhető hogy az általános rossz pénzügyi viszonyok is egyhamar megjavuljanak és a régi alapra talán évekig nem fog vissza szállani a magas kamatláb.

Munka és munka és a legszigorubb takarékoság minden vonalon, ez a mi kiségethet; s csak is a magyar faj erős összetartása kergetheti vissza azt a sok ragadozó madarat, mely pusztulást várva itt kovályog a hon határai felett.

Mezőgazdasági helyzetünkön már nem segíthetett a későre megjavult időjárás, és népünk egy inséges tél előtt áll, s nem tudjuk lesz-e módunkban minden hiányt kielégítőleg pótolni.

A rossz pénzügyi viszonyok az állam segélyforrást is elzárják, s az inséges vármegyék részére megindított országos segélyakció sem hozta meg a remélhető eredményt.

Hazánk más részeiben elég kedvező, sőt helyenként kiváló jó volt a termés, de a szivek elzárultak a testvér vármegyék segélylyért kiáltó szava elől.

Azt a fenséges példát melyet Magyarország apostoli királya, a midőn nagy összeggel járult az inséges vármegyék felségítésére, igen kevesen követték, s legkevésbé a magasabb körök.

Az inséges vármegyék részére begyűlt segélyösszegekből aránylag legtöbb jutott idáig vármegyénknek, de ez is igen kevés arra, hogy a nyomoron kellően segítsen. A korábban érkezett segélyekről újabban kaptunk kedvezményes árban őszi vetőmagvakat, s fogyasztási czélokra 20 kocsi tengerit. Jelenleg rendelkezésünkre áll 15 ezer pár száz korona a segélyre leginkább rászorultak részére és 6000 korona, melyből a megsemmisült lakbázak tulajdonosai segélyezendőek. Várnunk kell még az újabban is kért segélyre, míg a kiosztást megkezdjük, hogy nagyon szét ne forgácsolódjék a nyújtható segély.

Ismeretterjesztő előadások. A vármegyei Népevelési egyesület a rendes határidőn belül beérkezett 59 sorozatos előadás felterjesztése után több mint 15 községből kapott bejelentett sorozatos előadásokat, melyeket a bejelentők óhajlására utólag szintén pártolólág terjesztett fel akceptálás végett az országos szabadoktatási tanácshoz. Így tehát ez év telén a vármegye 74 közséjében tartatik sorozatos ismeretterjesztő előadás.

Egy kissé logikusan.

Székelyudvarhely, okt. 25.

Zimonyi Schwartz ur és az Általános Forgalmi r.-t. igazgatói a Margitszigeti szerencsejátéktól várt jövedelemtől ha el is estek, mégis — amennyiben az utolsó pillanatban a véletlen szerénye fel nem borítja az ellenzéknek a Házba való bemenetelre vonatkozó tervét — azzal viagsztalódhatnak, és valószínűleg azzal is fogják a pénzüket kereső részvényesek előtt igazolni magukat, hogy bár a szigetben nem, de a parlamentben mégis csak sikerült rögtönözni egy kis házárdjátékot. Mi magunk is őszinte csodálattal tekintünk fel arra a zimonyi Schwartera, akinek végre is sikerülni fog munkába állítani az ellenzék, ami eddig még a mindenható Tiszának sem sikerült. Ime ez az ellenzék, melyet választójogi reform, házaszálymódosítás és még a külpolitikai helyzet történelmi jelentőségű alakulása sem tudott passzivitása feladására birni, a pórul járt szerencsejátékos társaságnak állítólagos sérelme érdekében már-már kétségbeejtő türelmetlenséggel követeli a ház kapuinak minél előbb való megnyitását. Efféle patológiai és pszichikai elváltozások előidézésére még a montecarlói Kaszinó sem alkalmas talán.

S látva azt, hogy ezek a Schwartzék milyen kitűnő emberek, amennyiben tőlünk függne, most már a bérlő uraknak haladéktalanul megadnók a vitásá vált engedélyt, mivel nyilvánvaló, hogy akik képesek újra benépesíteni a magyar parlament ellenzéki padjait, azok az elárult idegenforgalmat is nagy mértékben fogják kifejleszthetni.

És az idegenforgalom emelésének a kérdését annyira fontosnak tartjuk, hogy egyáltalán nem tobatünk szemrehányást Lukács Lászlónak azért, amiért e jelentős cél érdekében nem kizárólag az etika szempontjából akarta megítélni a Margitsziget dolgát. Viszont meg tudjuk érteni azt a Tisza Istvánt is, aki ebben a kérdésben is Doák Ferecznek nem éppen nagyvárosias és hypermodern, de annál puritánabb álláspontjára helyezkedett. Nem véletlen és nem szeszély dolga ez, hanem Tiszának ez az eljárása csak integráló része annak a politikai, társadalmi és etikai koncepciónak, mely az ő egyéniségét kortársai fölé emeli és amely koncepciónak a körvonalai az ő szavaiban, írásaiban és cselekedeteiben oly harmonikusan egybeolvadnak. Erről a férfuról az ellenfelek mondhatják, hogy ősi és konzervatív, de a legádázabb ellenségnek is el kell ismerni, hogy ez a Tisza egész ember.

Nem kételkedünk abban, hogy Tisza abszolút korrektsége, férfias, egyenes jelleme ezáltal is diadalmaszkodni fog ellenségeinek a cselvétésein. Hát csak menjenek be az urak a képviselőházba. Bármily féle ürüggyel és akármilyen jelszó mellett Tisza is szivesen látja őket. S mi még a zimonyi Schwartzok kalauzolása miatt sem kívánjuk szemrehányással illetni az ellenzék. Politikai hajótöröttnek sokszor mécsessel is be kell érni világitó torony helyett.

Az ország mai gazdasági helyzete és a nemzetközi konstelláció egyaránt kötelességévé teszi a saákcuzában szorongó ellenzéknek, hogy észre térjen. A munkapárti regimet az efféle botrányhajhászattal különben sem lehet megingatni.

Közgyűlés a megyeházán.

— Udvarhelyvármegye ösi közgyűlése. —

Székeludvarhely, okt. 22.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága mai napon tartott közgyűlése iránt lanyha érdeklődés nyilvánult meg a bizottsági tagok részéről. A tárgysorozatban nem volt politika, választás sem volt kitűzve, az időjárás pedig a gazdasági munkáknak kedvezett, de meg aztán az ügyek vitelében meggyőzerte megnyugvás is van, minek akkor tömegesen beseregleni a városba?

A közgyűlésnek eseménye volt a főispáni megnyitót, mely az általános politikai és gazdasági helyzetre vetett megvilágítást. A megnyitót lapunk vezető helyén hozzuk. A közgyűlés az alispáni jelentést egyhangulag tudomásul vette, s a hivatalos előterjesztéseken kívül mintegy száz községi számadást vett tudomásul. Tudósításunkat a következőkben foglaljuk össze:

Sebesi János alispán indítványára a gyűlésre Dr. Mezei Ödön vezetés mellett Demeter Dénes, Jedy Tamás, Bod Károly és Benedek Ferenc biz. tagokból álló küldöttség hívta meg a főispánt a közgyűlésbe. Ugron János szives szavakkal üdvözölte a törvényhatóságot és nehéz gazdasági állapotunkban a kitartó munka és a takarékoság elvét ajánlotta a megye közönységének figyelmébe. A tetszéssel fogadott megnyitót után az alispán napirendre vonatkozólag tett javaslatot, mely után Sasó Endre tb. főjegyző terjesztette elő a megye 1914. évi költségvetését, melyet 288154 K szükséglettel és fedezettel ajánlott elfogadásra. A költségvetés fedezet oldalához az állam 252889 K-val járul hozzá, míg pótdadóból 12000 K nyer fedezetet. A szükségleti oldal legmagasabb tétel a tisztviselők fizetése, melyre 171405 K van előirányozva. A javaslatot elfogadták. A körjegyzői nyugdíjalap 1914. évi költségvetését 14759 K előirányzattal elfogadták. A tisztviselői nyugdíj pénzalap költségvetését 7194984 K szükséglettel, 1318067 K fedezettel, vagyis 5876917 K hiánnyal elfogadták a ennek fedezetét az 5% os megyei pótdadón felül, mely 1522963 K-t teszen ki, a minisztertől kéri.

A kereskedelemügyi miniszter által a folyó évben előfordult közuti árvizkárok fedezésére engedélyezett 50 ezer korona segélyt köszönettel vették tudomásul.

Az alispáni jelentés.

A jelentés az árvizkárokról és földcsuszamlásokról emlékezik meg elsősorban. Az annak nyomán előállott inség elhárítására és a további károkozásokról lehet megállapítani a cseljéből történt intézkedésekért a főispánnak köszönetet mond. A közvilágításügyet illetőleg jelenti, hogy a vármegye területén 1 tanítóképző intézet, 1 állami, 1 községi polgári leányiskola, 2 iparos, 1 keresk. tanonc iskola, 63 állami, 22 községi, 32 r. kath., 12 református, 3 ág. evang., 9 unitárius, 5 gör. k., 2 magán elemi iskola működött. A közegészségügyet illetőleg jelenti, hogy az kedvező volt, csak a nyár folyamán léptek fel hevenyfertőző bántalmak. A kolerával fertőzött vidékekről hazakerült kórokozók; az engedélyezett műtárgy és korlát építéseket a rendellenes időjárás hátráltatta. Két nevezetes mozzanatról számol be; ugyanis a székeludvarhelyi—gyergyószentmiklósi állami közut Csikmegyébe eső részének fenntartása a székeludvarhelyi építészeti hivatalra bízott és hogy a felsőboldogfalva—felsőrákosi tvh. közut állami kezelésbe vettetés és ez által a törvényhatóság egy kiépítésre váró 44 km. hosszú közut tetemes költségétől megszabadult. Nagy földcsuszamlás a székeludvarhely—parajdi út 16—17 km. szakaszán és oláhfalva—zsombori út 8—9 km. között történt. Számos kár keletkezett a hegyi patakok árva, illetve az árvíz által le sodort bordákkal; a részleges helyreállításokra a miniszter 28 ezer K segélyt engedélyezett, a helyreállítások jelentékeny részét gazdaságilag kedvezőbb időre kénytelenek halasztani.

A többi tárgy.

A vármegyei pénzek gyűmölcsöző elhelyezésére tett azon javaslatot, mely szerint azok a pénzek, melyek az időszertől kötvényekbe vannak fektetve, továbbra is ugyanígy helyeztetnek el; a körjegyzői nyugdíj alap a tisztviselői nyugdíj alaptól átvett tízezer K névértékű korona járadék kötvényt 90%-os árfolyam mellett; az összesített

árvai pénzalap vagyonából a Zalogkölcsön intézetnél 25000 K, a Hitelszövetkezetnél 5000 K, a többi az Udvarhelymegyei takarékpénztárnál; a fuvarpótlási pénzalap készletet az Olaszteleki takarékpénztárnál, az utalpból felhasználásig 10000 K az Oláhfalvi takaréknál, a többi összes pénzalapok az Udvarhelymegyei takarékpénztárnál helyeztetnek el — a közgyűlés 34 szóval 3 ellenében elfogadta.

A főszolgabírók irodaátalányát 1000 K, uti átányát 1800 K-ban megállapították. A keresztúri járásban a jegyzői iratok kiselejtezését elhatározták a arra bizottságokat delegáltak. Az oklándi székháznál felmerült 3380 K többlet kiadást a minisztertől kérelmezik. Zakariás Polkóna irodaségdítisztnak végkielégítés iránti kérését elutasították. A parajdi út új cseljára Szakács Károlytól megvásárolt terület szerződését jóváhagyták. Bíró Jánosnak napidíjban 60 K megavaztak.

A homoródvölgyi vasút ügyében május hóban Oklándon tartott négyülésnek a vasut kiépítési költségeihez való hozzájárulás végett beadott kérésre Sebesi János alispán azon választ, hogy a megye amíg fedezettel nem rendelkezik, addig nem is ajánlhat fel semmiféle öszegyet, azonban mihelyest eljön az alkalom, úgy gondja lesz rá, hogy a kérdés napirendre kerüljön, a közgyűlés tudomásul vette. Dr. Lengyel József vm. t. főorvosnak engedélyezték a munkásbiztosító pénztárnál felajánlott főorvosi teendő kifizetését. A vármegyei díjnokok szolgálati szabályrendeletét elfogadták. A város Bethlen- és Árpáduczokra vonatkozó tervét jóváhagyták. Etéd községnek a tenyészirány megváltoztatása végett benyújtott kérésével elutasították. H. eztmárton községnek szolgatartásról alkotott szabályrendeletét jóváhagyták. Dr. Jankovich Pál és társainak a keresztúri járda ügyében beadott felebbezését elutasították. Oklánd község póladó törlese tárgyában hozott határozatát jóváhagyták. Dr. Ráczkó Samu járás orvosnak Szentegyházas és Kápolnás falvak orvosi teendőinek ellátására 200 K-t az utalpból terhére engedélyeztek. Magyarandrásfalva 4000 K, Kadicsfalva 20000 K kölcsön felvételét jóváhagyták. Zombor város megkeresésére felírnak a trafikosoknak honi áruk tartására való kötelezettsége végett.

A természetü omlékek kijelölésére kiküldött bizottság vonatkozó előterjesztését elfogadták. A tisztviselők uti átányát 800 K-ra felemelték. A körorvosok kérésére a körorvosi és törvényhatósági orvosi szolgálat közötti viszonyosságot a nyugdíjigény szempontjából megállapították.

Bizottsági tagválasztások.

A folyó év végével üresedésbe jött törvényhatósági bizottsági tagsági helyeknek választás utján való betöltését november 14. ikére kitűzték és választási elnökökül megválasztották Székelyudvarhely Dr. Keith Ferenc, Szentegyházasfalva Embery Árpád, Zetelaka Szabó Endre, Fejvéd Balázs Károly, Tibód Szabó Gábor, Farczád Br. Orbán János, Oroszhegy Gál Sándor, Bikafalva Jakab Lajos, Nagyalambfalva Hatky Miklós, Dobó Bíró Dénes, Keresztúr Szentkirályi Ferenc, Újszékelly Dr. Viola Sándor, Kisolymos Márton Lajos, Rava Ádám Aladár, Kőröspatak Papp Mózes, Siklód Szilveszter Péter, Etéd Nagy Lajos, Farkaslaka Csomor Gábor, Kobátfalva Dr. Pálffy Jenő, Tordátfalva Gombos Samu, Korond Kádár Gyula, Atyha Szabó Ándor, Felsőófalva Veres Mózes, Alsóófalva Pál Lajos, Parajd Benedek Kálmán, Székelyderzs Bedő Ödön, Patakfalva Ferenczy Ferenc, Sztmárton Gergely Mózes, Városfalva Tamás Péter, Oklánd Demeter Dénes, Almás Dr. Jakab Zoltán, Lovéte Ajtay János, Vargyas Br. Daniel Lajos, Olasztelek Kisgyörgy Sándor, Hermány Ráduly János.

Dr. Keith Ferenc másod főjegyzőnek szem-betegsége folytán négy heti rendkívüli szabadságot adtak. Tudomásul vették alispán jelentését a július hóban tartott füzöltőtanfolyamról, melyen Csillag József vezetés mellett 87 székely vett részt. Bokor György számvizsgálónak 150 K jutalmat szavaztak meg. Az alispánnak 150 K, Dr. Pálffy főszolgabírónak 250 K-t utalványoztak a közíg. tanfolyamon való részvételére. A városnak az árvizkárok helyreállítására megszavazott tételét jóváhagyták. Jaeger Józsefnek a keresztúri gabonapiac átelyezése ellen beadott felebbezésének helyt adtak, s annak megállapítását a főszolgabíróhoz utalták. Lovéte községnek ingatlan eladása tárgyában hozott határozatát jóváhagyták. Szentkirályi község 20 ezer K, Siklód 20 ezer K államkölcsönét pártolozg terjesztik fel. Kápolnásfalunak az építési alaptól beruházásokra 2500 K-t engedélyeztek. Vargyas község 40 ezer K kölcsön ügyében a községet új határozathozatalra utasították. A megyei hivatalozolgák segély iránti kérését elutasították. Thur István síromlékére 30

K-t megszavaztak. Végül az alispánt megbízták, hogy közérdekl. ügyekben a fővárosba utazsék, mire a gyűlés véget ért.

Iparfejlesztésünk érdekei.

— Hosszaszólás a vitáest anyagához. —

Székeludvarhely, okt. 24.

Tanulságos és érdekes volt az a vita, mit az udvarhelymegyei iparfejlesztésről mult vasárnap folytattak. Nézetünk szerint azonban nem mélyült ki eléggé úgy, hogy határozott magaslatoakat tudott volna körülsczolni. Ezt pedig nem hibakeresés végett és nem gáncsolódás okából mondjuk, hanem éppen azért, hogy az érdeklődéseket visszatérjük a fölvetett kérdésre, s hogy a tanulságos és érdekes kezdet jó kifejlődését elősegítsük. Tehát a vita szavait a közgyűlési teremből kihozzuk a nagy közönység elé, tovább folytatjuk, hogy elmuló jelenséggé ne váljék. A kérdés megérdemli, hogy tovább élezzük, jelentőssé tegyük, a közvélemény csoportosulását és hangosabb megnyilatkozását e kérdés helyes megoldásáért mintegy felriasszuk. Mert az ipari fejlődéstől függ jövődönk anyagi és szellemi biztonság, s függ nagyrészt mai társadalmunk megélhetése is.

Ez utóbbi tételünket azonban mentesíteni akarjuk minden félreértéstől, s éppen ezért azt is kiemeljük, hogy az ipari fejlődés viszont függ egy termékeny, a munkálkodásokat biztatni s a munkálkodások eredményét kellően befogadni és tovább forgatni tudó közélettől. Az ipari fejlődés csak fokozat egy élénk társadalmi és gazdasági élthez, mint alaphoz képest. Ennek a már meglévő élénkségnek, nagy szükségletű társadalomnak a mai és jövődöbeli megélhetéséhez kell aztán az ipari fejlődés; enélkül az iparfejlesztés csak mesterkéltség, aminek kellő alapok híján életerős gyökérzete se lehet, s így gyümölcsözése is bizonyosan elmarad.

A vasárnapi vita előadójával szemben mindenekelőtt ezt a felfogásunkat emeljük ki, mert nézetünk szerint a probléma ezzel tisztábbá válik, a tiszta látás pedig használ az ügynek. Az előadó szerint az ipari fejlődés önmagában is lehetséges, csak dolgozzanak az emberek, ne szégyeljék az ipari pályát; az életteleniséget is és az általános gazdasági viszonyok élénkségének teljes hiányát is az iparnak önmagában és önmagáért való folytatása eloszlatja. Ipari fejlődés lehet általános gazdasági élénkség nélkül, de viszont általános gazdasági élénkség nem állhat elő ipar nélkül, — így szól tömörítve az előadó alapötlete. Mi pedig ezt a tömörítést: az ipari fejlődés egyoldalú felfogásának gondoljuk.

Az egyoldalúságtól az ügy érdekében is szükséges megszabadulnunk. Ismételjük tehát, hogy az ipari fejlődés csak fokozatként állhat elő egy meglévő gazdasági élénkségből, feldolgozásra váró tőkéből, kielégítésre váró szükségletek csoportosulásából. Ennélfogva, ha azt mondjuk, hogy ipari fejlődésünk függ jövődönk anyagi és szellemi biztonsága, s nagyrészt már társadalmunk megélhetése is, — ezt minden vonatkozásával csak úgy érthetjük, hogy anyagi és szellemi biztonságunk, illetve mai megélhetésünk végett az ipari fejlődés fokozataira kell törekednünk, s ha e fejlődéshez alapként nincs meg az általános gazdasági élénkség, úgy ezt az alapot kell megteremtteni.

Vajjon benne vannak-e Udvarhelymegye közállapotai ebben az általános gazdasági élénkségben? Ez a kérdés vár legelőször is feleletre, mikor ipari fejlődésünk kiinduló pontját keressük. És erre a kérdésre azt a jellemző megállapítást adhatjuk feleletül, hogy az általános gazdasági élénkségünk csak meg volt, de — elvessitettük. Fontos azonban annak a kiemelése, hogy nálunk az ipari fejlődés alapjai meg voltak. Fontos dolog ez azért, mert ez a multbeli jelenség teszi bizonyossá mindenki előtt, hogy itt természetesen kiérelődött, magasabb hivatásra kész állapotoknak

kellett már lenniök, s hogy ez a természetes kiérlelődés folyamata pótlásra nem szorul. E folyamat elől csak el kell venni a mesterségesen oda-hárított akadályokat, s az addigi természetes kiérlelődés további természetes fejlődéssé válik.

Mesterséges akadályhárításnak kell minősítenünk általában, hogy Udvarhely megye forgalmi és egyéb berendezésekkel való kiképzését nemcsak elhanyagolták, hanem vele szemben más vidékeknek ilyen berendezését erőltetve favorizálták. Nem a vitaestélyen is hangoztatott féltékenység mondatja ezt voltunk, mert más vidék boldogulásáért oktalanság volna irigykednünk. Csakhogy úgy áll a dolog, hogy az ilyen erőltetett favorizálás a mi vidéki központitásunkat is elfojtotta, de a favorizált vidékeket is természetes központjuktól elfordítva, szokatlan és leküzdhetetlen relációkba hozta. Az egész Székelyföld közgazdasági válságba került, mert egységét szétörték és darabjait nagyobb fejlettségű gazdasági központok sodrába terelték.

Együtt, egymásba kapcsolódó forgalmi szervezettség utján pedig az egész Székelyföld társadalmi szervezettséget ért volna el, s ez a szervezettség egymaga elegendő volna arra, hogy a helyi iparnak és kereskedelemnek munkát és megélhetést adjon. De a szervezettség éreztette volna további fellendítő hatásait nagyobb közgazdasági vállalkozások iránti önbizalomra is. Hiszen el nem lehet képzelni, hogy például nagyobb méretű ipar teljesen önállóan ki ne fejlődött volna, mikor minden erdei vidéken a fűrészmalomok divatoztak, s mikor e kezdetleges készségek a Székelyföld forgalmi egymásra utaltsága mellett nagyobb szabású szövetkezéssé tudtak volna tömörülni. Ehelyett a forgalmi szétziláltságban beállott az a helyzet, hogy minden erdei vidék külön-külön került egy-egy nagy idegen vállalat kihasználása alá, s minden átmenet nélkül, tömeges letarolásokkal emésztődött fel a nagytermelő gyárak mohóságában.

Vagy ott van a másik példa a textilipar tekintetében. Ebben is a Székelyföld szervezetsége megteremtette volna a különböző vidékeknek tömegtermelőkre való egyesítését. Ahelyett államsegélyekkel egyes vidékekre külön-külön telepített egy-egy nagy külföldi vállalat, mely az illető vidék nyertsterményeit és munkakészségét lefoglalta, hogy — olcsó feltérményeket juttathasson a maga külföldi telepére. És ha önálló székely vállalat akart ezzel szemben boldogulni, hát akkor a székely vidékek társadalmi szervezettsége miatt beállott olyan helyzet, hogy a külföldi tőkés érdekekben az a másik székely vidék is ellenozta az önálló székely vállalat állami segélyezését.

Az ilyen fordulatoktól meg kell óvniunk magunkat, mert ilyekek miatt válnak mi kihasználási területté. Ez a passzív állapot azonban csak másoknak ad előnyöket, de tőlünk a közgazdasági élet élénkségének minden feltételét és lehetőségét elviszi. Ebben a passzív állapotban van a hiba kezdete, mely miatt az egész Székelyföld érzi az ipar lesatnyulását, s eseng kétségbeesetten az iparfejlesztésért. És innen Udvarhely megyéből kétszeres nehézséggel tör elő az emiatt való sobajtás, mert itt még a székely körvasúttal is újabb kiinni falat huztak közgazdasági életünk kialakulása elé, s mindent megtettek, hogy nemcsak a Székelyföld területéből, hanem más kulturvidékről is teljesen kiközösítsék ezt a vármegyét.

Ezen kell itt legelőször és legsürgősebben segíteni, hogy elszibbasztott közgazdasági fejlődésünkbe visszatérjen a lüktetés. Akkor várhatunk itt ipari fejlődést is, melynek további részleteire és feltételeire nézve még legközelebb lesznek mondani valóink.

Analfabéta tanfolyamok.

Az elmúlt héten a vármegyei népnevelési egylethez Kénos községből Hermann Lajos áll. tanító és Szentkirály községből Gáll József tanító jelentették be az analfabéta tanfolyamok szervezését. Az egyesület jelnöksége a szükséges eszközök megküldése iránt intézkedéseit megtette.

Közgazdasági vitaestély.

— A kereskedelmi és iparkamara Székelyudvarhelyt. —

Székelyudvarhely, okt. 25.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara, az Udvarhely megyei iparfejlesztő bizottság meghívására a múlt vasárnap tartotta első vitaestélyét Székelyudvarhelyen. A vármegye ház disztermében mintegy kétezár érdeklődő gyűlt össze a város kereskedő, iparos osztályából, aminthogy szép számmal voltak jelen a vezető osztályból azok is, a kik vármegyénk közgazdasági helyzetének javítását szívükön viselik és lankadatlan buzgalommal szolgálják.

Marosvásárhelyről Bürger Albert kamarai h. elnök, László Gyula kamarai titkár, továbbá Aschenbrenner József felsőkeres. isk. tanár, Bodor Pál az Agrár tp. igazgatója és Csissár Lajos építész rándultak át ez alkalomra.

A népes gyűlést Ugron János főispán a következő beszéddel nyitotta meg:

A főispán beszéde.

Ugron János főispán: Tekintetes értekezlet! A székelyföldön s különösen vármegyénkben már régebben meggyőződtek az intező körök, hogy a kereskedelem és ipar fejlődése nélkül nincs általános közgazdasági előhaladás, s ha a gazdasági jólét alapjait leakarják rakni, annak egyik igen fontos sarkköve a kereskedelem és ipar fellendülése, s e két foglalkozási osztály anyagi megerősödése kell hogy legyen.

Sajnos! idáig igen sok ez irányban tett kísérlet teljesen eredménytelen maradt, és az itt-ott szorványosan megindult iparfejlesztési mozgalom a reménytelenség határaitba jutva — már-már összedugott kezekkel kezdte nézni — miként pusztul napról-napra iparos osztályunk; s bizony iparfejlesztő bizottságunk is sok szép törekvéssel gyakran jutott kátyuba.

Nézetem ebben a kérdésben mindég az volt, hogy bármily súlyos is a kisipar helyzete a gyár- ipar — és a nagy tőkével rendelkező nagy iparvállalatok hatalmas versenyével — és a fogyasztó közönség megváltozott és fokozottabb igényeivel szemben — ha már egyszer meg van régi iparos osztályunk, mely született hajlamaival és a szülői háznál elsajátított előképzettségeivel fogva az ipari fejlődés elővitelére hivatottsággal bír, lehetetlen, hogy meg ne találjuk a helyes utat, mely az iparos osztály boldogulásához vezet, csak nem kell mindjárt elcsüggedni az eredménytelenségen és ha az egyik ut, melyen elindultunk, célra nem vezetnek bizonyult, a helyesebb ut keresésére kell áttérnünk, mindaddig míg mégis megtaláltuk a siker lehetőségét.

A kereskedelmi kormány (és e tekintetben Beöthy László volt kereskedelmiügyi miniszter urat illeti ezen tisztán egyéni elhatározásáért az előismerés) úgy látta, szintén megmenthetőnek tartotta a székely kis iparos osztályt; egyéb nem is következhetett abból a tényből, hogy Marosvásárhelyi szab. kir. városi érdemes főispánját székelyföldi ipari miniszteri biztosává nevezte ki.

Az első jelentős lépés tehát meg van téve. Rögtöni sikert igen természetesen nem várhatunk és nem is lenne helyes, ha kellő alapvetés nélkül rögtöni sikerekre törekednénk.

Eddig tett tapasztalatainkból okulva megállapítható ugyanis az a tény, hogy az eddigi kísérletek sikertelenségének ha nem is egyedüli, de legfőbb oka mindenesetre éppen az volt, hogy azok a viszonyok és gazdasági konjunktúrák kellő ósmerete, s az ország általános közgazdasági helyzetének mérlegelése nélkül történtek.

Ha tehát a meginduló székely iparfejlesztési akcióit biztos alakra akarjuk helyezni, előre is alaposan kell tanulmányozni a helyi és általános ipari viszonyokat, az ország általános közgazdasági helyzetét, úgy is a mint az a világforgalomba beilleszkedett, iparos osztályunk hajlalmait és képességeit, a rendelkezésre álló piacokat és a fogyasztó közönség igényeit. Ezek ismerete alapján kell előre megépíteni az alapot és kereteket, melybe a kereskedelem és iparfejlesztés beillesztendő és pedig abent, hogy míg egyföldi iparos osztályunknak a jelenre, a mára való megmentését lehetővé tesszük, egyben a jövőre, — a holnapra — intézményesen gondoskodunk, hogy a kornak haladásába iparunkkal beilleszkedhessünk.

Okna volt az eddigi sikertelenségnek az is, hogy az iparfejlesztésre hivatott különböző testü-

letek és hatóságok (iparkamara, iparfelügyelőség, iparfejlesztő bizottságok, szövetkezetek és ipartársulatok) munkájában nem volt meg az egyöntetűség, mindenik a saját elvi álláspontja, egyoldalú nézete és tapasztalatai alapján indul el.

Egységet, egyöntetűséget kell teremtenünk tehát ezek munkájában és törekvéseiben, s ha lehet összhangot a helyi kereskedelem és iparban s mindkettőt lehetőleg egymás szolgálatára rendelnünk.

Be kell vinnünk a köztudatba — ugyeszólván a levegőbe — az ipari fejlődés nagy jelentőségének tudatát és a mi legfőbb tiszteltté és becsültté kell tenni az iparos munkát; s minthogy minden becsületes munka, mely egy család fennállását és jövőjét biztosítja s egyben a nemzeti közvagyonosodást, a nemzet anyagi erősbédését és a közjólétét mozdítja elő, bármilyen munka legyen is az, egyaránt tiszteletet érdemel.

A mit aztán ezekre alapítva szervezünk, annak az iparfejlesztésnek meg is kell hogy legyen a jó eredménye.

Ugyanezen célra törekedik a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az általa rendezett vita-estélyek által, melyek egyben az ipari tudást, ízlést és látókört és szakértelmet is fejlesztik.

És a midőn a kereskedelmi és iparkamarai titkár urat, s a kamara képviselőiben itten megjelent marosvásárhelyi testvéreinket szeretettel üdvözlöm, a mai vita estét, hogy ezennel megnyitom.

Bürger Albert megmagyarázta a vitaestélyek célját, mely szerint szükséges az, hogy a székely társadalom egyetűl erővel törjön boldogulásra, érdekeinek felkarolása felé. Mint különös szükséglet a vármegyére nézve a vasut kiépítését hangsúlyozta. Ezután László Gyula kamarai titkár tartotta meg értekezését, melyet a következőkben ismertetünk:

László Gyula értekezése.

László Gyula: Az ipar legelső feltétele a foglalkozás becsülése. Ipar csak ott keletkezhetik, ahol a közszellem át van hatva fontosságától, ahol mindenki dolgozik, az is, akinek kenyere és az is akinek nem kenyere.

A cél és az elv frásis marad, ha nem élünk és nem cselekszünk azok szellemében.

Tévedés, hogy a bizalmatlanság erény. Társadalmunk és népünk bizalmatlansága tipikus kifejezője gyöngeségünknek. Erőtlenységünk is kishitűségéből ered; semmittevésünknek forrása, hogy minden jót csak mástól várunk.

Társadalmunk nem teljesíti kötelességét. Nincs rá nevelve a gazdasági feladatokra. A jelen és a jövő feladatát nem ismerjük, következképpen nem értjük egymást sem, tehát nem is haladhatunk, tehát hanyatlunk kell.

A hiba a nevelési rendszerben van. Az iskola és az élet elterjedését mutat. A kettő közötti űr átbidalását éppen tanügyi részről már sürgették, végre a kormány programjába vette. Egyebet is kell tenni. Kormányi és társadalmi pressióval le kell törni a tulhajtott zárkózottság és hamis tekintélyre töbr begombolkozottság divatját. Csak az szerezhesen előhaladásához érdemeket, aki szoros elhivatásán kívül részt vesz abban a nemzeti közmunkában, amit nemcsak merev törvény és szabály, hanem a mindennap változó élet akultúrássai szabnak elő.

Udvarhely vármegye székely népe iparra temett. Bizonyossága ennek a háziipar elterjedése. A fejlődés feltételei a Nagy- és Kisküküllő, valamint a Homoród völgyeiben vannak. A sebes folyású vizek üzemort (villanyáramot is) szolgáltathatnak.

Ipari központtá kell tenni Székelyudvarhelyt és Parajdot. Udvarhelyt a bőr- és textil ipart lehet gyárilag megalapozni. A kisiparosság tömörüljön ipartestülébe, hogy eszközt nyerjen sérelmeinek intenzív orvoslására s szorosabb kapcsolatba jusson kormányval és kamarával.

Udvarhely várost a forgalom emelése végett nyaraló helylyé lehet fejleszteni, erre megvaanak a feltételei. Parajdon a gyapju iparnak és serszámgyártásnak van talaja. A Homoród völgyében a vasut fogja kifejleszteni a bányáipart, ugyszintén Csikszoreda-felé a Hargita értékeinek gyümölcsözőbb kihasználását. Napirendre kell tűzni Marosvásárhelylyel a vasuti összeköttetés létesítését.

A háziipar a gyáripar alapja. Gyakorlatiasan kell vele foglalkozni. A nép kapjon munkát, s hogy a munkát jól végezhesse, primitív szerzőmait cseréljék ki. Szervezni kell az akcióit a fa-

lukban a az egésznek az élén kormány közeg álljon, a miniszteri biztosság mozgó szerve, aki oktat, közvetít és ellenőrzést gyakorol.

A vita.

Eldőadó értekezéséhez Pillich Lajos szakisk. tanár szól először. A társadalom tájékozatlan az ipari téren teljesítendő kötelezettségével szemben. Hangsúlyozza, hogy józaváló gyermekek adandók ipari pályára. Ezután a szakiskola működésének eredményét ismertette számszerű adatokkal.

Zöld János kereskedő: Alapot kíván létesíteni, melynek terhére a kereskedő és iparos ifjuság külföldi tanulmányokat folytathat. Az idegen forgalom emelése szempontjából a vasut kiépítésére van szükségünk. A háziipari termelés forgalmába hozatalát a kereskedő osztályra kell bízni, mért termelő kereskedő nem lehet. Egy árubeváltó központot kell létesíteni; a kortszák vasárnapi zárvatartása nagyban emelne az önképzés fokozását. Állandó ipari kiállítást kíván, mely jobb és szebb termelésre ösztönzi az iparost. A házalók ellenőrzését kéri.

Aschénbennér József: Nagy baj, hogy a négy székely vármegye egymással versényez, holott párhuzamban kellene haladnia. Ezzel a nemzetiségiek malmára hajtjuk a vizet, melyek törvszerűleg hálózzák be minden téren Erdélyt. Ipari térképet kellene Erdélyről készíteni, melyben megállapítandó lenne, hol mit lehet termelni, a mint ezt a művelt külföld is csinálja. Minden megye állapodjék meg egy programmal, melynek érdekében aztán egyetül erővel dolgozzunk. Szükségesek kellék a természetes feltételek figyelembe vévőse, mert mesterségesen célt nem érünk. Piacz koreasát hangsúlyozza, s e célra a Balkánt kiválóan alkalmasnak tartja.

Dr. Pálffy Jenő: Nagy baj, hogy ez országban elég kevés dolgot — és elég nagy fizetést adni az embereknek nem lehet. Szükségesnek tartja, hogy a vásárolmpót minden család a küszöbön állítsa fel és a vidékről feljövő panaszokat a központban vegyék komolyan és a negaczió álláspontjával felbagyjanak.

Szakáts Zoltán: Hogy vita fejlődésnek, szükségese az ellenvélemény. Eldőadó álláspontjával szemben a maga részéről tagadásba veszi azon állítást, hogy a székely iparra termelt volna. Arról győződött meg, hogy a nép a földjéhez jobban ragaszkodik, semhogy iparúzóvá lehetne kifejlesztetni. A házi ipar terén sem lehet elérni semmi eredményt. A kis ipart kell minden erővel támogatni, s erre kiválóan alkalmas egy beváltó intézmény, melyet vármegyéként kell létesíteni. A székelyt gyári munkássá kiképezni nem lehet.

Csiszár Lajos: Ipari Kancának kívánja ez országot látni. A közoktatásnak alkalmazkodnia kell az élethez s az ifjakat meg kell győzni, hogy csak becsülettel és tisztességgel lehet a kereskedői és ipari téren boldogulni. Mert az a kettő jó nagy mértékben hiányzik; hisz most mást kapunk, mint a mit rendelünk, s ha vásárolunk félünk, hogy becsapnak. Ezért kell az iskolának az életre tanítani és ne hősköltéményeket szavaljanak az iskolában, de tanuljanak tisztességet. Ez országban a kihülelés bizonytalan, ezért annyi a visszaélés. A közigazgatás, tanoncziskola, betegsegélyző pénztár — egyik sem szolgálja az iparos érdekeit, ez utóbbi pedig magas tételeivel egyenesen tönkre teszi a kisiparost. A pénztintézetek sem fejtenek ki gazdasági tevékenységet, mert a részvényesek érdekeit szolgálják, pedig tanulhatnak a nemzetiségi bankok tervszerű munkájából.

Dr. Sebesi János alispán: Első sorban vasutra van szükségünk; a csakiszeredai összeköttetésünk törvényben van biztosítva, ezt ki kell eszközölnünk, s annak végrobajtása elől a kormány ki sem térhet, mert a Székelyfölddel szemben a kormányban erkölcsi kötelességei vannak. A román háború tönkretette fazakas, bór és kalapos iparunkat. A kormány más megyéknek előnyt, nekünk csapást jelent. A házalók szigorú ellenőrzése a hatóság kötelessége. Nem lehet iparunkon elmélkedésekkel segíteni, ide konkrét tények kellene. Szövőiparunkat is lehet fejleszteni, csak anyagi támogatás kell hozzá. A konjunkturák ha meg vannak, fejlődik az ipar. Beváltó szövetezet létesítését a maga részéről is kívánatosnak tartja.

Koncz Ármin: A székelyt becsületre és kötelességvadásra kell nevelni. A takarékosság elve kell vezessen. Itt jó csizmadiak vannak, a kik azonban főke hiányában a bakkancs-szállításban nem vehetnek részt. Szövetezetet kell létesíteni.

László Gyula resumálta az elmondottakat, Bünger Albert a vasut kiépítését hangsúlyozta még, mire Ugron János főispán elnök lendületes szavakkal bezárta az értekezletet azzal, hogy

kérni fogjuk a gazdasági szerződés megkötésekor a székely érdekekre is legyenek tekintet, vasutunk kiépítését megvárjuk és egy árubeváltó szövetezet létesítését munkánál fogjuk. A gyűlés elnök eltiltésével véget ért.

Este a vendégek tiszteletére társasvacsoóra volt.

HIREK.

Székelyudvarhely, okt. 26.

Személyi hír. Ugron János főispán közgyűlésben f. hó 23-ikán Budapesten utazott.

Állami tisztviselők értekezlete. A következő sorok közlésére kértünk föl. A székelyudvarhelyi állami tisztviselők, a lakás és egyéb érdekeiket illetőleg, a vármegyeház kisebb termében, folyó évi november hó 27-én d. u. 4 órákor értekezletet tartanak, melyre érdekeltek ez uton is tisztelettel meghívhatnak.

Emlékkönyv és tanári beiktató. A székelyudvarhelyi ref. kollegium október 31-ikén d. o. 11 órákor az intézet nagytermében reformációi és tanárbeiktatási ünnepélyt tart, melyre a szülőket és érdeklődőket ezuton is meghívja az Igazgatóság. Az ünnepély sorrendje: 1. Az Ur pásztorom. Eldőadja az ifjusági énekkar. 2. Imát mond Biró Sándor vallástanáár. 3. Saja Antal zenetanár székfoglalója. 4. Vajda János: Őszi tájék. Szaválja Bányai László VIII. o. t. 5. Z. Sebess József tornatanáár székfoglalója. 6. Üdvözlés az előjárónak és tanárik részéről. 7. Erős várunk... Éneklé a közönség.

Uj ügyvédek. Dr. Göncsi Gábor és Dr. Nagy Lajos székelyudvarhelyi ügyvédjelöltek a marosvásárhelyi ügyvédvizsgálat bizottság előtt az ügyvédi vizsgát kiváló sikerrel letették.

Közgyűlés a városházán. Székelyudvarhely város képviselőtestülete 23-ikán Goltvárd János polgármester elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés elfogadta a városi alkalmazottak nyugdíjáról, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátásáról alkotott szabályrendeletet. Az új szabályrendelet a teljes nyugdíj jogosultságot 35 évben állapítja meg és ahhoz a tisztviselők fizetésük 5%-ával járulnak. Az új kéményspreési szabályrendeletet szintén elfogadták. Élénkebb érdeklődést keltett a város és Farczád községnek egy huszvizsgálati körzette való alakítására tett tanácsai javaslat. Kovács Dénes tiltakozott az ellen, hogy a városi állatorvos, kinek a vágóhid körüli teendői minden idejét igénybe veszik, Farczád községben kijárhasson; képtelenségnek tartotta, hogy miniszteri rendelettel az állatorvosi teendők olhanyagoltassanak, mert az egy körzette való alakítással az orvos sem itt bent a városban, sem pedig Farczádban nem tudja ellátni teendőit. Elnök szavazásra bocsátotta a javaslatot, melyet a többség elfogadott. Az állami Szakiskola új épületének elhelyezésére a tanács azt a javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy a város a sétatér melletti ugynovezett Pipáskertben ajánljon fel a közoktatásügyi kormánynak az iskola céljaira 2000 négyzetöglelet és a mostani iskolai épületért 30 ezer koronát; a felajánlott terület értéke 25 K egységár mellett 50 ezer K-t teazen ki. A javaslat mellett Dr. Valentsik Ferenc szólt fel, a közgyűlés azt egyhangúlag el is fogadta. A Székelyudvarhely—gyergyószentmiklósi posta és személyi automobiljárati ügyben a posta igazgatóság megkeresésére a közgyűlés korábbi határozatát akként módosította, hogy a garage építéséhez való hozzájárulásként felajánlott 10 ezer K-nak évi öt százalékos kamatját biztosítja a város az esetre is, ha a garage bérlet utján is lenne biztosítható. A katonai lakatnyában bizottságilag felvett hiányok elenyésztetésére a tanácsnak megbízást adott a közgyűlés, egyben a bizottságot egy újabb normál lakatnaya férőhelyeinek és költségvetésének előkészítésével megbízta. Végül tudomásul vették, hogy a tanácsa egy segédvegrehajtót alkalmazott és hogy Dr. Márffy szinigazgatónak a szinüvöló bizottság javaslatára 3 ót fát a szinbáztorom fűtésére kiutalt.

Népnevelési egyesület Ujszékelyen. A

vármegyei népnevelési egyesület ujszékelyi helyi bizottsága f. hó 18-án tartott szervezkedő gyűlést, melyen az elnökség részéről Hajdu Ferenc kir. tanfelügyelő, alelnök és Gál Imre titkár jelentek meg. A gyűlést Molnár Kálmán lelkész, helyi bizottsági elnök nyitotta meg s meleg szavakkal üdvözölte Hajdu Ferenc kir. tanfelügyelőt, a vármegyei közoktatás és közművelődésügy fardhatatlan vezérét s elismerő köszönettel emlékezett meg az egyesület széleskörű működéséről s a közégi közművelődés támogatásáról. Elnök szavaira a kir. tanfelügyelő válaszlalt s buzdította a község értelmi és hivatásos vezetőit a nemzeti irányu munkálkodásra. Majd Gál Imre egyt. titkár vázolta azon irányelveket, melyek szerint a vármegyei kultúrát a helyi bizottságok és a központ egyetemes működése révén sikerrel munkálhatják az egyesült erőkk. Kimondotta a bizottság a közégi kaszinó-olvasókör ujraszervezését s ügyvezető titkárnak Horváth András tanítót, elnöknek Molnár Kálmánt választották meg. Gyűlés után a titkár Uránia előadást tartott a nagy számban összegyűlt közönségnek. Tudomásunk szerint az egyesület a szervezkedést folytatni fogja.

Követendő példa. A napokban tartotta a román kulturiliga az Astra közgyűlést, melyen Mihályi Tivadar országgyűlési képviselő kötelező ígéretet tett két olyan vándortanáár költségeinek fedezésére, akik az erdélyi román földmivelő nép körében a modern gazdálkodás tanait terjesztik. Bár a mi sorainkon is akadna néhány derék magyar nagybirtokos, kik a magyar földmivelők vezetésére csak egy rátermett szakambert küldene.

Udvarhelymegyei Községi és Körsjegyzői Egyesülete folyó hó 28-án d. e. 11 órákor, Székelyudvarhelyen, a vármegyeház kistermében Gálffy István elnökletével tartja rendes özi közgyűlést. Tárgy: 1. Elnöki jelentés. 2. Országos központi egyleti közgyűlés képviseltesége tárgyában intézkedés. 3. Tagok felvétele bejelentése. 4. Számvizsgálóbizottság jelentése tárgyalása. 5. 1914. évi költségterv tárgyalása. 6. Ügysz. választás. 7. Választmányok kiegészítése. 8. Beadott indítványok. — 10 órákor választmányi ülés.

Bírói vizsga. Sylvester Andor kir. törvényszéki jegyző f. hó 25-ikén Budapesten a törvénybírói vizsgát sikerrel letette.

Jutalomjáték. Szintársulatunknak kiváló tagja, Székely (Jakab) Gyula, november 6-ikán tartja meg jutalomjátékát, mely alkalommal a Piros bugyelláris népszimnű kerül felújításra, melyben a jutalmazandó Csillag Pál őrmestert kreálja. Tizenegy éve annak, hogy Székely Gyula az egyetem elvégzése után váratlanul letette a vármegyeházán viselt hivatalában a pennát, nyughatatlan vére elvitte oda, hol az előretörő, dolgozó embernek babér, dicsőség terem: színésznek csapott fel. Ez irányban folytatott tanulmányai után rövidesen a budapesti Vigoperához szerződötték, majd Komjáthy társulatához szerződött el, s Kassán, Pozsonyban, Debreczenben volt társulatával. Az azóta eltelt idő alatt Székely Gyula szülő megyéjét is felkereste előzőtt egy néhány évvel, amikor közönségünk előtt meghívásra három estén feledhetetlenül zajos sikerrel vendégszerepelt. Most Dr. Márffy Károly nyiregházai és kaposvári szinigazgató társulatánál mint baritonista, főrendezőigazgató helyettes működik, s egy pár estén való felléptekor művészi színjátékozó képességével és hatalmas nagy terjedelmű öblös bariton hangjával beférkőzött a közönség szívébe, mely őt a régi szerotettel látta viszont és ünnepelte azzal az őszinte elismeréssel és rokonszennvel, mely csak a kiváló embereknek jár ki, a kik művészetük révén a szívekhez tudnak tárközni. Székely Gyula a társulat itten való működése alatt jutalomjátékot kap, mint említettük november 6-ikán. Közönségünk, — nincsen kétségünk, — örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy a jutalmazandó művész iránt érzett nagybecsülését tömeges megjelenésével bebizonyítsa. Az estélyre már most sietünk a figyelmet felhívni.

Szinházi hét.

Megint csak annak a megállapításával kezdhetjük, hogy a közönség szereti a színházat és ha ez így megy tovább, amint hogy remélhetőleg így fog menni, a szezon nemcsak sikerültnek, de páratlanul lesz nevezhető. Eddig, ha egy színházgató két hetet itt töltött, már csüggedt ábrázattal járt kelt és sürűn emlegette a nagyérdemű közönség apját-anyját, vagy annak istenét. Márffy dr. ellenben meglepődötten dörzöli kezét és ki-jelenti, hogy az udvarhelyi publikumnál soha nem kíván magának jobbat. Ennek az ég és föld-különbségnek egyik oka nyilvánvaló. A közönség két évig nem evett a színészet és egygyümölcsből, ki van éhezve és móhón veti rá magát az elébe tálat izletes falatokra. Aki egyszer aztán beleharapott, annak még jobban megjön az étvágya és a legsűrűbb bázilátogatók rendszeren azoknak a sorából kerülnek ki, akik előzőleg kijelentik, hogy „az idén nem fogok színházba járni.” Hiába, az emberekben él az ösztön, hogy a színpadon lés-sák a maguk életét. Bernhard Shaw mondja va-lahol, hogy az utcasarkon álló rendőr, aki nap-hosszat nézi az emberek tülekedését, akinek ugyszólván a szeme előtt foly le az élet, sokkal kevesebbet tud az életről, mint a magánosságban, az íróasztalnál élő drámaíró, mert az a rendőr nem tud egységben, egységes cselekvénybe látni, az írónak, a színpadi írónak pedig ez a jellem-zője. Tehát ezért járnak főképpen színházba: életet egységben látni.

A másik ok, mely a publikumot becsődíti, kétségtelenül magában a társulatban rejlik. Jó erők, akik jó darabokat adnak elő. Mert ez is kell és bármily hatalmas is a fentebbi ösztön, ha rossz színészek rossz darabokat, vagy jó darabokat rosszul adnak elő, az embereknek elme-gy a kedvük a színházba járástól. Nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy a jelen társulat ellen nincs okunk panaszra. Termézetesen vannak fogyaté-kosságok, de ezek olyanfélék, hogy alig lehet őket kikerülni. A rendezés néha nem elég tökéletes, az előadás néha nem elég gördülékeny, a színé-szek néha nem tudják eléggé a szerepüket... de lehet-e máskép? Ezek a derék művészek, akik minden nap más darabot adnak elő, átlag négy-öt darabból tartanak próbát naponta reggel kilencz-től délután kettőig. A kisvárosban egy da-rabra csak egy publikum van és mi okosan te-szünk ha elnézzük a hibákat és tapsolunk az erényeknek, amikben a társulat bővelkedik.

A mult hét szombatján a *Sztrájkol a golya* ment. Bosszantóan ostoba darab, nagyon kevés elmésséggel. A pikantériát, melyet a cím s a vörös színlap hirdetett, minálunk nem úgy hívják s a publikum, mely pedig el volt száva és készülve a legborosabbra, csalódottan távozott. A színé-szek jobb ügyre méltó buzgalommal játszottak. Kiss Czeccil különösen az első felvonásban inger-lően szép volt, *Fekete, Róna Stef, Stoll, Homokai* és *Lenkei* osztozkodtak vele a „sikerben.”

Vasárnap délután a *Peleskei nőtlárius*-ban *Stoll* Béla tetszett nagyon. Este a *tavas* mont szufoit há elött. Ezt a régi kedves operettet vá-lasztotta *Márffy né Mesei Jolán* első felléptéül. A közönség el volt ragadtatva a művésznőtől. Gyö-nyörű hangja, amelyhez basonló kevés csendült itt meg, játéka, táncza, humora. egész bájos lénye mindenkit megbódított, alig győzte az ujrázást és tapsot megköszönni. Mellette *Bónyi* igyekezett a szerepnek, melybe beugrott megfelelően. *Fekete* a kikapós ügyvédet játszotta kellemesen és vidáman, a többiek is, akiket nincs helyünk itt külön fel-sorolni, ügyesek és kedvesek voltak.

Hétlőn este az új földesúr Jókai halhatat-lan regénye keltett a nézőtérén „halhatatlan” unalmat. Régen láttunk annyí alvó embert a szin-házban, mint ennek a végtelennak tetsző darab-nak a negyedik és ötödik felvonásában. Nem le-het ugyan tagadni, hogy az ifjuság jól mulatott, de nekünk felnőtteknek ez a darab unalmas, mint a nézők egyik elmés női tagja megjegyezte: mi sokkal romlottabbak vagyunk, hogy sem ezt él-vezni tudnánk. Pedig a színészek mindent meg-tettek, amit csak lehetett. *Rónai* jellemzően adta Ankerschmidtet, *Zöldi Vilma* szép volt, amíg élt és szép, mikor meghalt, *Róna* Stefnak jutott aránylag a legjobb szerepe, amennyire lehetett, ki is aknáta. *Lenkei, Bónyi, Rogos, Stoll, Papp* Ferencz emlithetők még az együttessel.

Kedden a *Czigányserélem* ment félig telt ház előtt. Körösházi Ilona szerepében Kiss Cze-czilnek tapsoltak sokat, *Szekely Gyula* hangja is-mét elragadta a közönséget, *Ladányi* Mariska szép és széphangu jelenség volt. Külön felemlitjük még *Galgóczy* Lajost, a társulat tenoristáját, aki-nek nagy jövőt jósolhatunk. Roppant mulatságos volt ismét *Stoll* Béla.

Szordán az *ussonyfaló* című operett ke-rült színe óriási érdeklődés mellett. A czimsze-rebben *Fekete László* minden dicséretet megérdé-mel. Szépen énekelt, nagyon jól mozgott, mulat-ságos és hódító volt. *Kiss Czeccil* a növendék-lány szerepében szebb volt és kedvesebb, mint valaha. *Stoll* Bélán megint folyton kacagni kellett, mellette *Homokai* mulattunk legtöbbet. Nagyon jó volt még *Lenkei* az inas szerepében. *Galgóczy* és *Ladányi* ismét hangjukkal gyönyörködtettek.

Pénteken a *limonádé* eszerelesen kaczagott újra a zónapublikum, szombaton *Aranyeső*.

—ss—

Meleg, szép ünnepegi keretében mutatták be 23-ikán csütörtökön, *Balázs Sándor* főrealis-kolai tanárnak, a fonti sorok szeretőreméltó írójának a Magyar Színházban nagy sikert ért játé-kát, a *feleségünk*-et. A vigjáték meseje egy házasság körül forog. A férj és feleség szereti egymást, de az „elegáns, könnyod zsontri-fiu nem férjnek való, a szép, finom, ragyogásra termett aszony pedig nem való szegény feleségnek. Bár szeretik egymást, elválnak, az aszony feleségül megy egy duszgazdag urhoz, s a szerelem most már kevésbé morális alapon folytatódik a régi házastársak között. Ezt a fővárosi életképet *Balázs Sándor* meglepő biztos kézzel dolgozta ki. A sze-relem és szegénység küzdelmét tragédia nélkül intézi el, bár kaczagás közben is lehet könyvet ejteni. A premiér közönség, mely zafoltságig meg-töltötte a teljes bérletüznetes színházat, igen jól mulatott és minden egyes felvonás végén lámpák elé szolította és lelkes szeretettel ünnepelte a friss invencziójú szerzőt, ki darabjával a Magyar Szin-házban fővárosi megállapítás szerint, a legbizta-tóbb jövőjű színpadi szerzők közé vonult be és első színdarabja nagy színházi sikert aratott. Két-ségtelen, hogy a sikerhez a szereplők odaadó sze-relete is szüksegettelik és bizony ebben sem volt hiány; annyi ambícióval, annyi készséggel és meg-értéssel ritkán hoznak színre darabot, mint hozták színészeink A feleségünk. Matild aszony szerepét *Zöldi Vilma* játszotta, ki rendelkezett művésze minden eszközzel és ezeket tökéletes biztossággal, helyenként káprázatos ügyességgel használta ki; csábítóan szép és kaczer, graciózus és szeretőreméltó, a drámai jelenetekben erőtel-jes és megindító volt. A kis feleség szürkeségében és a milliomos aszony előkelőségében diadalmas volt. Igen jó volt *Fekete László*, mint *Ferkey*. Mély érzéssel, bensőséggel játszotta a megalkuvó férj szerepét. *Schütz* bárót *Révai Géza* játszotta s ha itt-ott nem is kellett teljes illuziót, amenyi-ben az előkelőség és cinizmus elmaradt, a pénz-arisztokratia antipatikus szerepében általában ki-elégítő volt. Igen kedves alak volt *Stoll*, mint *Karvaly*, ugyszintén *Lenkey* mint főrendező. *Stefániát* *Homokai* G. játszotta sok természetességgel, élénken, amint hogy az összes szereplőkről az elis-merés hangján kell megemlékeznünk. Előadás után *Balázs Sándor* tiszteletére barátai és ismerősei társasvacsorára gyűltek össze és őszinte szeretettel ünnepeleik sikereért. (—r.)

Kelybéli Gyertyány J. Fiai utóda vaskereske-désében egy fú tanu lónak felvétetik.

Előrendű kész butor-
raktár. :: :: :: ::

Asztalos, esztergályos
és kárpitos műhelyek.

A m. tisztelt közönség szíves figyelmébe ajánlom a legegyszerűbbtől a legmodernebb butorokkal ::
..... felszerelt

butorraktáram

Saját asztalos-műhelyemben rajz szerint elkészítik bármilyen kivitelű butort. Menden egyes darabért garanciát vállalok. :: ::

Modern ebédők. Kálószobák.

Szíves pártfogást kér

Balázs Károly
butorraktáros és esztergályos.

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdasági egyesület vál. üléséről.

A Vármegyei gazdasági egyesület f. hó 21-én megtartott választmányi ülésén, melyre a tagok szép számmal gyűltek össze, a titkár beszámolt az ősi állatdíjazások eredményeiről, ami lapunkban már ismertette volt, mely szerint a kiállítás legjobban sikerült Parajdon, a hol a felhajtott állatok száma megközelítette a 100 drbot, legkevesebbé Etéden, ami annak tudható be, hogy ott első ízben tartottat ily állatdíjazás. A választmány köszönetet mond Gr. Haller Jánosnak a Serényi Béla gróf emlékére adott 100 K jutalomdíjért.

Elfogadta a választmány a kolozsvári országos gazdagylős határozati javaslatát, azok értelmében felir a magas kormányhoz. A jövő évi állatdíjazásokat illetőleg kimondta a választmány, hogy a m. kir. gazdasági felügyelőség után kér állatdíjazásra 2600 K-t, a tenyészbikák gondozói jutalmazására 600 K-t. *Bárczay Gyula* jó hírű tenyésztővel alkudozást kezd a választmány az il-lető 30 drb 1—3 éves úszójének megvétele és a tagok között kedvezményes fizetési feltételek mel-lett való kiosztása ügyében.

A mezei poczkok irtására vonatkozó vár-megyei szabályrendelet elkészítését szükségesnek véleményezte a választmány a titkár megbizta a tervezet elkészítésével. A szatmármegyei gazda-sági egyesület elnökének ld. Teleki Géza gr. el-hunyta alkalmával, részvételt fejezi ki. *Pálffy* Zsig-mondnak kérvényét az 500 K tagosítási előleg elengedése iránt pártolólág terjeszti fel a föld-mivelésügyi miniszterhez.

Sajnálattal vette tudomásul a földmivelés-ügyi miniszterium azon leiratát, melyben kijelenti, hogy a csikó legelőik létesítése iránti kérvényeket addig nem tárgyalhatja, amíg az 1914-iki évi költségvetés rendjén arra fedezetet nem nyer. Örömmel értesült arról, hogy a tagosítás megengedhetősége feletti helyszíni szemlét *Okland*, *Karácsonfalva*, *H. szentlászló* és *Etéd* községekben nov. 10—13-an fogja megtartatni, s hogy *Szekely-zsombor* tagosítása ügyében az 500 K előleg befizetésétől eltkintett.

A baromfi-tenyésztők figyelmét felhívja a Budapestu december hóban rendezendő országos baromfikiallításra.

Azon kérelmezőknek, kik tartozásaiak lefize-tésére időhaladékot kértek a késedelmi kamatok nov. 5-ig történendő befizetése esetében a kért időhaladékot — mely azonban fél évnél több nem lehet az esedékesség napjától számítva — meg-adták, a felhívásra nem is reflektáló adósoktól a követelést per utján fogja felhajtani.

A parajdi állatdíjazásra felhajtotta 21 drb borjastelen, 18 drb 3 éves, 32 drb 2 éves úszó és egy 25 drból álló külön collectio. A 25, 20, 15 K-án áll. díjakat *Horváth* Dénes, *Fülöp* M. János parajdi, *Kis Mihály* atyhai, 20 és 10 K egyleti díjakat *Györgyi* Ferdinánd siklói, *Nagy* János parajdi lakosok borjas tehevei nyerték, 60, 45, 40, 30 K-ás áll. díjakat 3 éves úszóikért *Kénesi* Samu. *Fülöp* Sándor parajdi, *Lukács* La-jos f.-sófalvi, *Cseresznyés* János parajdi, a 30, 20, 10 K áll. 2 éves úszódíjakat *Fölöp* M. János, *Fülöp* Albert parajdi, *Hegyi* István siklói, 10, 10, 5, 5 K egyesületi díjakat *Zsombori* József pa-rajdi, *Demeter* Péter siklói, *Simofi* János és *Fülöp* Dénes parajdi kiegészítőkapták. Az ered-mény kihirdetése után *Szekelyhid* Viktor és *Hlatky* Miklós intéztek az egybegyűlt gazdaközön-séghez buzdító felhívást az állattenyésztés ér-dekében.

Felolós szerkesztő: BECSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

758—913 kjsz.

Árverési hirdetmény.

Kányád község tulajdonát képező koc-smaház nyilvános árverésen a legtöbbet igé-rőnek 1914 január 1-től kezdődőleg 3 (három) egyomásútnak következő évre, 1913 október 29-én d. e. 10 órakor Kányád község házánál haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár évi bér 400 kor. bánat-pézt ennek 10%-a.

Árverési feltételek a községi bírónál megtekinthetők.

Kányád 1913 október 15-én.

Putnoky Árpád, körjegyző.

Vöröshagyma

továbbá Sárgarépa, Petrezselyem, Torma, Foghagyma, Paradicsom stb. nagy és kisebb mennyiségben a legjutányosabb napl árban kaphatók.

Árak kérdezősködésre:
Mandi Zsigmond, Makó.

Csak 50 kor.

I garnitúr elegáns ebédőkészlet az alábbi összeállításban:

36	darab lapos tányér
12	" mély tányér
12	" csemegés tányér
2	" leves csésze
2	" mártás csésze
2	" mártás csésze alj
2	" pecsenyés tál
2	" kompótos tál
2	" zöldsalátás tál
2	" térszál tál
2	" sótartó

Finomabb ebédőkészletek, teás, kávé, fekete készletek és üvegaruk nagyobb választékban legocsóbb árban kaphatók

Márk Testvérek

Kereskedésében Deák-tér 14. szám.)

Egy okos fej

minden alkalommal

Dr. OETKER

sütőporát használja à 12 f.

Teljesen higiénikus orvosok által ajánlott élesztőpor. Használata által minden tészta nagyobb, lassabb és könnyebben emészthetővé lesz.

Dr. OETKER-féle Vanillincukor à 12 fillér.
A legemesebb főszere minden tésztának, kakaó és tea, csokoládé és krém, kuglupf, torta, pudding és tejzsír, továbbá sütemény vagy porczukorral vegyítve mindennemű sütemény bebitésére. Pótol 2-3 céd vanilliót. Ha félcsomag Dr. Oetker Vanillincukrot 1 kg. cukorral keverünk és ebből 1 v. 2 teáskanálnyit 1 csésze teára öntünk kitűnő aromájú ital kapunk.

Dr. OETKER sütőpora és vanillincukra minden kereskedésben kapható. Kimerítő használati utasítás minden csomag mellett van. Receptgyűjtemény ingyen.

3 raz. a 489 hrsz. szántóra 4 k. 4 rsz. 768 hrsz. szántóra 15 k. 5 rsz. 823-825 hrsz. rétro és szántóra 92 k. a 6 rsz. 1323, 1324 hrsz. legelőre 2 k. a 8 rsz. 1325/2, 1326, 1327 hrsz. rétro és szántóra 101 k. a 9 rsz. 1391 hrsz. rétro 2 k. valamint a 10 rsz. a felvett 1620/141176 od rész közhelybeli illetményre 16 k. a lókodi 47 sztjkvben foglalt ingatlanokból végrehajtást szenvedettek jutalékára és pedig az A+ 3 rsz. 44, 45 hrsz. kert 1/2 részére 1 k. és a 4 rsz. 183, 184 hrsz. kert 1/2 részére 2 k. a lókodi 110 sztjkvben foglalt ingatlanokból végrehajtást szenvedő jutalékára és pedig az A+ 1 rsz. 1531 hrsz. erdő 1/4 részére 25 fillér és a 2 rsz. 790 hrsz. szántó 1/4 részére 1 k. végül a 6 rsz. a felvett 14□-ól közhelybeli illetmény 1/2 részére 4 fillér, a lokodi 1278 □-ól közhelybeli illetményből végrehajtást szenvedettek 1/2 jutalékára 6 k. kikialtási árban elrendeltetik, és pedig azzal, hogy ezen árverés id. Czerják Lajosnak az 56 és 195 sztjkvben foglalt ingatlanokra bekebelezett életheozsiglani haszonélvezeti jogát egyáltalában nem érinti, a 4. sztjkvben foglalt ingatlanokra szintén bekebelezett életheozsiglani haszonélvezeti jogát pedig csak abban az esetben szünteti meg, ha az ingatlanok vételára az előző teher tételeket 5000 koronát a haszonélvezeti jog sérelme nélkül nem fedezi.

Kelybell Gyertyány J. Fial utóda Vaskereskedésében egy 80 tanulónak felvételtik.

Szám: 8709-1913. tkvl.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székeljudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Olasz Mária máréfalvi lakos végrehajtnak Bíró Ferenczné Gergely Rozália máréfalvi lakos végrehajtást szenvedő ellen 110 k. 30 fill. tőke követelés iránti végrehajtnai ügyében az 1881 évi LX. tcz. 144 §-a alapján és a 146 §-a értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székeljudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a máréfalvi 548 sz. tjkvben A+ 109-112 hrsz. alatt felvett kertből Bíró Ferenczné Gergely Rozália nevében álló 1/2 rész 65 k. 50 fill. a 3764 hrsz. a felvett kaszáló lódból. Bíró Ferenczné Gergely Rozália nevében álló 1/2 rész 27 k. a 740 hrsz. alatt felvett kaszáló 1/2 része 10 K. 50 f. a 4392 hrsz. alatt felvett kaszáló 1/2 része 4 k. kikialtási árban, a máréfalvi 618 sz. tjkvben A+ 107, 108 hrsz. a felvett faház és kert 300 k. a 2235 hrsz. a felvett szántó 9 k. a 3611 hrsz. a felvett kaszáló 152 k. a 7212 hrsz. a felvett szántó 26 k. a 4435, 4442/1 hrsz. a felvett erdő és kaszáló 69 k. a 3763 hrsz. a felvett kaszáló 111 k. a 4743 hrsz. a felvett legelő 4 k. a 5777 hrsz. a felvett kaszáló 17 k. a 3692a hrsz. a felvett szántó 5 k. a 6245 hrsz. a felvett kaszáló 45 k. a 839 hrsz. a felvett szántó 16 k. a 3759, 3769, 3770, 3775 3776, 3782 hrsz. a felvett szántó és kaszáló 59 az 5124, 5125 hrsz. a felvett erdő és kaszáló 46 k. a 7597, 7598a hrsz. a felvett szántó 110 k. az 5779/2 hrsz. a felvett kaszáló 37 k. 1066, 1171, 1182 hrsz. a felvett szántó 23 k. az 1594 hrsz. a felvett szántó 05 k. a 6160, 6161 hrsz. a felvett szántó 54 k. a 4291 2/2 hrsz. a felvett kaszáló 14 k. a 6257/36 hrsz. a felvett erdő 1 k. a máréfalvi 1599 sztjkvben A+ 2770, 2771 hrsz. kaszáló 31 k. a 7428 hrsz. szántó 9 k. és a 7974/6701 hrsz. kaszáló 47 k. végül a máréfalvi 1600 sztjkvben A+ 1716 hrsz. szántó 8 k. a 6829 hrsz. szántó 15 k. és a 7975/6701 hrsz. kaszáló 47 k. kikialtási árban az 1913 évi november hó 15-ik napjának d. e. 9 órájkor Máréfalva község házánál megtartandó árverésen el fognak adatni

Árverezni szándékozók tartoznak a kikialtási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Székeljudvarhelyen, 1913. szept. hó 2-ikán. Constantinescu Viktor s. k. kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelélül:
Kiss, kir. törvszéki tkvvezető.

Sz. 6016-1913. tkv.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Az oklándi kir. járásbírószék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Lukács Elek székeljudvarhelyi ügyvéd által képviselt Lókod község közbirtokosaiga végrehajtnak Czerják Lajos, Czerják Regina és Czerják Sándor lokodi lakosok végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtnai ügyében a kérelem következtében a 709 k. 71 fillér tőkekövetelés és ennek 1911 évi november 1 napjától járó 6% kamatai 89 k. 30 fill. perbeli 36 k. 60 fillér végrehajtnai 36 k. 30 fillér árverés kérései már megállapított valamint jelenlegi 10 k. és a még felmerülendő költségeknek valamint a lókodi 4 és 332 sz. tjkvkvekben felvett ingatlanokra nézve ezennel csatlakoztatott Udvarhelymogyó' összesített árva pénztár jelzálogos hitelezőnek 1000 k. s. jár. hóli álló követelésének kielégítése végett az 1881. LX. tcz. 144 §-a alapján 146 §-a értelmében a végrehajtnai árverés a bírói végrehajtnást szenvedettnek a szudvarhelyi kir. tvszék és oklándi kir. járásbírószék területén levő Lókod községben fekvő a lókodi 4. sztjkvben egész ingatlanaira és pedig 7 rsz. 382-385 hrsz. rét és szántóra 104 k. a 8 rsz. 487, 488 hrsz. legelő és szántóra 11 k. a 9 rsz. 826-829 hrsz. rét és szántóra 203 k. a 10 rsz. 1328-1331 hrsz. rét és szántóra 143 k. a 11 rsz. 1392 hrsz. rét 4 k. 13 rsz. 1488, 1489 hrsz. erdőre 1 k. a 16 rsz. 330 hrsz. kertre 4 k. 17 rsz. 1481 hrsz. erdőre 1 k. 18 rsz. 1692 hrsz. erdőre 8 k. 19 rsz. 1745 hrsz. erdőre 1 k. a 20 rsz. 1753 hrsz. rétre 6 k. 21 rsz. 1761 hrsz. rétre 1 k. 22 rsz. 1491 hrsz. erdőre 1 k. 23 rsz. 7 hrsz. kertre 7 k. 24 rsz. 47, 48 hrsz. kertre 5 k. 25 rsz. 76 hrsz. kertre 1 k. 26 rsz. 1629 hrsz. erdőre 1 k. 27 rsz. 1661 hrsz. erdőre 2 k. 29 rsz. 298, 299 hrsz. ház, udvar és kertre 315 k. 31 rsz. 41 hrsz. kertre 3 k. 33 rsz. 391 hrsz. szántóra 4 k. a 34 rsz. 386 hrsz. rétre 1 k. a 15, 28 és 30 rsz. alatt felvett 2519/141176 od rész közhelybeli illetményre 22 k. 50 fillér kikialtási árban, a lókodi 322 sztjkvben foglalt egész ingatlanaira és pedig az 1 rsz. 50 hrsz. rétre 1 k. a 2 rsz. 388, 389 hrsz. rétre és szántóra 63 k. a

Az árverés megtartására határidőül 1913. évi december hó 2-ik napjának d. e. 8 órája Lókod község házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 15%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. I. M. sz. rendelt 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságól előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átazolgatni.

Vevő köteles a bánatpénzt a Vhu. 25. §. értelmében kiegészíteni.

Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a 2-ikat ugyanaazon naptól számítandó 60 nap alatt minden egyes vételári részlet után azaárverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt az 1881 évi dec. 6-án 39414 I. M. szu. rendeletben előirt módon az oklándi kir. adóhivatalnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Ezen árverésen a fent körülirt ingatlanok a kikialtási ár 2/3-án alul eladatni nem fognak.

Kir. járásbírószék mint telekkönyvi hatóság. Oklándon, 1913. évi augusztus 28.

Ungvári s. k., kir. albiró.

A kiadmány hitelélül:
Szeles Félix, kir. tkvvezető helyettes.

Feltűnő olcsó árak!

6 szem. étkező készlet	15 K-tól feljebb
12 szem. étkező készlet	30 " "
6 szem. teás készlet	7 " "
6 szem. kávé készlet	7 " "
Mosdókészletek	10 " "
Függő lámpák	5 " "
6 szem. vízes készlet	3 " "

Valamint itt föl nem sorolható mindenféle üveg, porcellán, lámpa, képek, tükrök, házi és vendéglői berendezések, sport- és utazócikkkek, chinaüzlet-árak és gyerek-játékok olcsó árban kaphatók:

DRAGOMÁN-czégnél

Székeljudvarhelyen.

Villamos izzótestek:
Fémzálas 2 kor. Szénzálas 70 fillér.

Valamennyi főzelék

különösen izletes lesz, ha víz helyett húslévesben főzöd meg, melyet gyorsan és kényelmesen állíthatunk elő a

MAGGI-féle kockák-ból

(kész húsléves)

1 kocka 1/4 liter finom húsléves részére 5 f.

Ügyeljünk a MAGGI névre és a keresztcsillag védjegyre

Törv. védve.

Utánzatoktól óvakodjunk!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT ellen nincs jobb, mint a valódi **MENTHOMOL-CUKORKÁK**

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jó ízűek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik. A köhögést, ingert, valamint a hangszálak kifáradását megakadályozzák, miert is énekesek, színészek, papok, ezonokok állandóan használják.

Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj üdítésére és a dohányszag eltávolítására. Ár: 1 doboz 40 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Vásárlásnál vigyázzunk a MENTHOMOL névre, melynek minden dobozán a fent látható 4 gólem alakok rajta kell lennie.

Gyár: **EGGER A. FIA**, céges. és kisk. adó. szállító **Bécs.**

Ritka alkalmi vétel míg az olcsó áruk raktáron vannak

Hirsch Rudolf kész ruha és divatüzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. szám.

400 drb férfi finom és elegánsan szabott öltönyök K. 17, 20, 24, 29, 32, 38, 40, 45.	500 drb női átmeneti kabát legújabb divatu K. 18, 22, 29, 33, 38, 42, 46, 50, 58.
300 drb tartós min. átmeneti kabátok dubl szövet K. 17, 24, 29, 33, 38, 40, 46, 50.	100 drb női készfűm fekete és színes szövetből K. 28, 32, 37, 40, 45, 50.
200 drb férfi rövid kabát szörme gallér és béllel K. 20, 28, 33, 40, 46, 52.	200 drb női alj K. 7, 8, 10, 12.
	800 pár finom tartós cipő K. 12, 14, 16, 18.

Míg ezen alkalmi olcsó árukból a készlet tart, kérem a n. é. vevőközönség szíves pártfogását.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Oklánd község ujonnan épült községi vendéglője f. évi **november hó 2-án** d. e. 8 órakor Oklánd község-házánál 1913. évi november 5-től 1916 évi december 31-ig terjedő időre nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 2000 K. Bánatpénz 10%-a. Részletes feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Oklánd 1913 október 18-án.

Kis Endre, körjegyző.

Árverési hirdetmény.

Homoródalmás nagyközség italmérsi joga a korcsmaépülettel együtt 1913 évi **november 23-án** délután 4 órakor a község házában 3 (három) évre nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik 1913 évi november 24-től kezdődőleg. Kikiáltási ár 1181 korona, ennek 10% a bánatpénz.

Az árverési s egyéb feltételek a község jegyzői irodában megtekinthetők.

Homoródalmás 1913 okt. 20.

Zatykó Endre, közs. jegyző.

A Kremenetzky **Metallum** fémszálas izzólámpa nem törékeny és sokáig ég.

Kapható: **Márk Testvérek** fűszer és csemegeüzletében Székelyudvarhelyen.

Kálnai és Társa

gépgyár, vas- és fémöntöde

Telefon 221. sz. **MAROSVÁSARHELY**, Wesselényi-u. 45.

Fűrészgyár	berendezések átalakítások javítások.	Transmissiók
Szeszgyár		Csapágyak
Malom		Szjikkerek
Téglagyár		Féktuskók

Speciális készítmények: Körfűrészek, Szallagfűrészek, Jngafűrészek, Keretfűrészek.

Földgáz, Benzin, Szivógáz } motorok építése

Szivógáz generátorok. — Benzin- Jpar vasutkerekék motorok átalakítása szivógázra. Csapágyak, alkatrész.

Aczelöntvények.

Benzin és másfajta motorok javítása! Tűzoltóeszközök és összes felszerelések!

Gazdaságok és gyárak berendezése.

Mindenemű Vas és fémöntvények rajz s minta szerint.

Műszaki cikkek nagy raktára.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

KAUCSUK-KOMPOZÍCIÓVAL BEVONT SZAGTALAN FEDÉLMEZ

kaucsuk-kompozícióval bevont rugalmas, viharbiztos és időtálló szagtalan fedélmezzel. A jelenkor legjobb tetőfedélmeze

Végtelenül tartós.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. -- Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Kapható Székelyudvarhelyen: **GYERTYÁNFFY J. FIAI UTÓDA** vaskereskedésében

UTÁNZATTÓL ÓVAKODJUNK!

UNIVERSAL TABLETTA

(fejfájás ellen)

Készíti: **GYARMATI EMIL** városi gyógyszer-tára

Hatásában felülmúlja az aspirin tablettákat, minthogy egyuttal enyhé hashajtó a salicyl készítmények gyógy-értékével. — Nem befolyásolja a szív működést.

Felülmúlja a külföldi hason készítményeket.

Kiváló szer meghűlési betegségek, influenza, nátha, zsába, csuszos és hurutos betegségek ellen. Azonnal fájdalomcsillapító, fog és fül-fájásnál, különösen bevált ischias, rheuma és szaggatásoknál.

Olcsóbb az eddigi készítményeknél, egy 20 tablettát tartalmazó üvegcső 1 K.

Kapható az egye- dül készítőnél **GYARMATI EMIL** városi gyógyszer-tárában **Baján**

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú **PORTLAND CEMENTET** ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSO

(Kugler és Társai.)

Itt helyben kapható: Rösler és Gábor czégnél.